SOLVA

Archeologienota projectcode : 2016L180

Moorsel - Tinnenhoek 1 – Aanleg grachten

Hoofdstuk 1: Gemotiveerd advies

1.1. Kader

De stad Aalst wenst grachten aan te leggen die aansluiten op RWA-leidingen en op verscheidene plaatsen dit water afleiden naar reeds bestaande waterlopen. En dit voor delen van de Tinnenhoekstraat, Herbergstraat, Haverenbosweg, Gevergemveldbaan, Steven, Lievevrouwstraat, Ravenakkerstraat en doorheen een stuk natuurgebied.

De zone bevindt zich buiten een beschermde archeologische site of archeologische zone, maar de oppervlakte van het projectgebied bedraagt meer dan 3000 m² en de ingreep in de bodem meer dan 1000 m².

Derhalve diende in uitvoering van **art. 5.4.1 3°** van het Onroerend Erfgoeddecreet d.d.12 juli 2013, een archeologienota te worden opgesteld ten behoeve van het indienen van de **stedenbouwkundige** vergunningsaanvraag. Er zijn voor dit dossier geen vrijstellingen van toepassing op bovenvermeld artikelnummer[1].

1.2. De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Deze archeologienota is het resultaat van een volledig archeologisch vooronderzoek. Het archeologisch vooronderzoek nam de vorm aan van een bureaustudie. Hierbij was het mogelijk om al het noodzakelijke vooronderzoek uit te voeren.

1.3. De aanwezigheid van een archeologische site

Binnen de tracés van de geplande werken zijn geen archeologische sites gekend. In de omgeving zijn wel een aantal vondsten en sites bekend, maar algemeen kunnen we stellen dat het gebied, door de ligging op een

[1] Het uit te voeren archeologisch onderzoek valt onder de toepassing van het Onroerend Erfgoeddecreet van 12 juli 2013, het Besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 betreffende de uitvoering van het Onroerend Erfgoeddecreet, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse regering van 4 december 2015 en de Code van Goede Praktijk voor de uitvoering van en de rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 1.0 van 11 december 2015.

noordelijke heuvelflank in eerder natter gelegen zones, in het verleden minder gunstig geweest zal zijn voor bewoning. Verschillende steentijdvondsten uit de omgeving tonen echter aan dat er voor die periode activiteit is in de regio. Vermoedelijk waren de verschillende beekvalleitjes attractief voor deze bevolkingsgroepen.

Minstens vanaf de late 16de eeuw zijn er enkele (veld)wegen gelegen net langs de projectgebieden. We vermelden hierbij de Gevergemveldbaan en een deel van de Herbergstraat. Opvallend is de Sint-Stefanuskapel, een centraal gelegen bidplaats voor verschillende omliggende gehuchtjes die mogelijks teruggaat tot de vroegmiddeleeuwse periode, maar met zekerheid tot in de 15de eeuw teruggaat. Rond de kapel was een ommuurde begraafplaats gelegen. Een deel van het plangebied bevindt zich net naast de Sint-Stefanuskapel en buiten het voormalige ommuurde kerkhof.

De meeste wegen die grenzen aan het plangebied, kunnen we met zekerheid pas dateren vanaf de late 18de eeuw. Er ontstaan verschillende hoeves en bebouwing langs de wegen, maar deze bevinden zich nagenoeg niet op de plaatsen van de geplande werken. Deze situeren zich bijgevolg hoofdzakelijk op akkerland, althans vanaf de late 18de eeuw.

De gracht die wordt gegraven binnen het natuurgebied is gelegen net naast een site met walgracht die mogelijks teruggaat tot de 14de eeuw.

Algemeen kan gesteld worden dat de meeste locaties gelegen zijn in een eerder nat milieu waar de bewoning lijkt terug te gaan tot middeleeuwse of postmiddeleeuwse sites. Het kan niet uitgesloten worden dat er zich oudere sites bevinden in het gebied, maar de situering op eerder natte zandleemgronden, verkleint de kansen hiervoor. De kans op het aantreffen van steentijdsites lijkt groter, gezien de verschillende prospectievondsten in de omgeving.

1.4. De waardering van de archeologische site

Er zijn geen directe aanwijzingen voor de aanwezigheid van een archeologische site binnen de contouren van de geplande werken. Indien er toch archeologische sporen binnen het projectgebied aanwezig zouden zijn, zal de interpretatie ervan echter dermate moeilijk zijn, gezien de beperkte breedte van de geplande bodemingreep. De verschillende projectgebieden liggen ook zeer versnipperd uit elkaar en de werken bestaan in enkele gevallen slechts uit het heruitgraven van reeds bestaande grachten. De geplande werken zijn van die aard dat ze geen ruimtelijk inzicht kunnen bieden op eventueel aanwezige sites.

Het wetenschappelijk kennispotentieel van een eventuele site is derhalve zéér gering.

1.5. Impactbepaling

In de Tinnenhoekstraat, Herbergstraat, Haverenbosweg, Gevergemveldbaan, Steven, Lievevrouwstraat, Ravenakkerstraat en doorheen een stuk natuurgebied worden grachten gepland. Deze dienen als een aanvulling op de bestaande RWA-leidingen, en als afvoer van overtollig regenwater in de richting van enkele waterlopen.

Het totale tracé heeft een oppervlakte van 3800,2 m² en een lengte van ca. 1350 m. De grachten worden sterk versnipperd en vormen geen aaneensluitend geheel. De geplande grachten hebben een variërende doorsnede; de oppervlaktebreedte ligt tussen ca. 2,00 m en ca. 4,00 m met een diepte tussen ca. 0,70 m en ca. 1,20 m, waar de breedte tussen ca. 0,40 m en ca. 1,00 m schommelt.

Voor Steven en de Ravenakkerstraat gaat om het heruitgraven van bestaande grachten. Voor Ravenakkerstraat worden bestaande grachten dieper uitgegraven, voor Steven worden deels bestaande grachten dieper

uitgegraven, en deels een nieuwe gracht gegraven net naast de bestaande. In de andere straten zijn nog geen grachten gelegen.

Gezien de versnipperde locaties, de beperkte omvang van de werken en het feit dat een aantal grachten al grotendeels gegraven zijn, zal de impact op eventueel aanwezige sites slechts heel gering zijn.

1.6. De bepaling van de maatregelen

Er zijn geen directe aanwijzingen voor de aanwezigheid van een archeologische site. Gezien de versnipperde locaties, de beperkte omvang van de werken en het feit dat een aantal grachten al grotendeels gegraven zijn, zal de impact op eventueel aanwezige sites bovendien slechts heel gering zijn.

De impact van de geplande werken op eventuele sporen en de verwachte kenniswinst zal veel te klein zijn om de kosten van verder archeologisch onderzoek op dit terrein te rechtvaardigen.

Alle bovenstaande onderzoeksvragen konden op basis van de bureaustudie voldoende beantwoord worden. Het wetenschappelijk onderzoekspotentieel, als er al sporen zouden aangetroffen worden binnen het gabarit van de werken, is zéér gering. Bijkomend vooronderzoek zal geen nieuwe inzichten brengen en is derhalve niet relevant.

Om deze redenen wordt in het kader van de stedenbouwkundige vergunning geen verder archeologisch (voor)onderzoek op het terrein geadviseerd. Dit advies stelt noch de initiatiefnemer, noch zijn (onder)aannemers vrij van de in artikel 5.1.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 bedoelde meldingsplicht.

Hoofdstuk 2: Programma van maatregelen

Niet van toepassing.